

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Erupția Vulcanului baptist.

De Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

(Urmare și fine)

Desbinarea baptiștilor unguri.

În Sept. 1932 d-l Roșianu, insp. gen. la Ministerul Cultelor, este trimis să cerceteze conflictul ivit încă la începutul anului 1931 între baptiștii unguri din Oradea. Ajungând acolo a găsit în 1 Sept. adunate părțile beligerante. Avocatul Dr. Sofronie Sângeorgeanu reprezintă comunitatea baptistă față de Iuliu Darabont, fostul președinte. Cu acel prilej avocatul Sângeorgeanu spune că la începutul anului 1931 membrii din comitetul de conducere al comunității au observat că d-l Darabont administrează averea comunității în mod fraudulos. Tipografia, ce forma proprietatea comunității, ar fi fost condusă de d-l Darabont în mod fraudulos, iar cu vânzarea mobilelor decedatului baptist Gyarmati a făcut nereguli. D-l Darabont e acuzat că nu a admis să se aleagă vice-președinte și diaconi și nici comisiunea disciplinară prevăzută în art. 38 din statute, ca în chipul acesta d-l Darabont să se poată lăfăi singur în averea comunității. Circa 13 baptiști au somat pe Darabont să dea socoteala și atunci d-l Darabont a recunoscut că a încasat mai mult din vânzarea mobilei lui Gyarmati și a mai dat cincizeci mii lei comunității în 1 Iunie 1931.

În 14 Iunie 1931 comunitatea ține adunare cu 170 membri și atunci cu 166 voturi contra 4 dl Darabont a fost exclus din comunitate și obligat să restituie sumele defraudate.

Dar nici Darabont nu se lasă mai pre jos: la 30 Iunie 1931 adună 34 reprezentanți ai adunărilor baptiste (comitetul) și aceștia confirmă excluderea lui și hotărăsc a-l determina să demisioneze el din postul de președinte al Uniunii maghiare.

În 12 August 1931 s'a convocat adunarea generală, care în locul lui Darabont a ales președinte pe

Ludovic Lakatos. La adunarea generală au participat și trei unguri: Dominic Kristóf și Pavel Beharka, predicatori din Budapesta și Baranyai Mihai din Kiskörös, pe cari însuși dl Darabont i-a invitat din Ungaria, mergând personal să-i invite. Darabont credea că va fi susținut de cei din Ungaria, dar s'a înșelat.

După înlăturarea lui Darabont, împotriva acestuia membrii autorizați ai comunității: Ștefan Dienes, Andrei Balázs și Alexandru Oláh au făcut denunț la parchet pentru sustracțiune, gestiune frauduloasă și înșelăciune, deschizându-se contra lui acțiune publică, ce este în curs de instrucție la Cab. I. Instr. Trib. Bihor sub Nr. de dosar 239—1932. În baza dovezilor dela dosar, mai ales expertiza expertului numit de Cabinet, se constată că de fapt a sustras din averea baptistă aproape un milion. Prin ordonanțele de cabinet Nr. 4794 din 14 Iulie 1932 și Nr. 4951 din 22 Iulie 1932 s'a ordonat sechestrul penal și execuție de asigurare penală asupra întregii averi al lui Darabont.

Camera de acuzare de pe lângă curtea de Apel din Oradea, prin decizia Nr. 207 din 3 Aug. 1932, a reformat ordonanțele, ridicând sechestrul pe considerațiunea că nu există nici un pericol că Darabont ar înstrăina ceva din avere. Contra deciziei Curții s'a dat recurs la Cassație.

Nostrii este acum să amintim ceva din culisele ședinței dela 30 Iunie 1931 a Comitetului general executiv baptist. Din procesul verbal se vede că Darabont și-a dat seama de suma de 657,500 lei și că tipografia are mari pierderi.

La un moment dat — cum citim în procesul verbal — : „Fratele Bordaș Ștefan iunior, declară că unii frați spun să vorbim de socoteala banilor englezești, fiindcă este o grămadă de chitanțe false, care se pot prezenta. Fratele Darabont a dat răspuns pe larg la aceste acuze, asupra cărora ne-am sfătuit la Arad cu fratele Gill, în prezența fraților Darabont Iuliu, Molnar Carol, Bordaș Ștefan Senior, Körösi B. și Szabó P. Fratele Molnar face cunoscute legăturile noastre cu englezii, în special cu fratele Gill, și îndepărtarea noastră dela englezi. Fratele Bordaș declară că

bani americani s'au vărsat în cassierie, dar nu i-au primit pe toți ".

Așa dară banii streini se arată din chiar procesul verbal și noi *nimic nu controlăm. Nu ne batem capul cu ce bani se zidesc capiştele, ba dăm concursul ca bapțiștii să-și poată face de cap. Căci primăria din Orade cu Nr. 19787 din 1932 fără nici un drept re-integrează pe șeful Darabont în funcția de președinte. Acesta hotărâre este apelată la Ministerul de Culte.*

Di. Darabont, prin avocatul său Dr. Elemér Patz. kó, declară inspectorului general anchetator că conflictul s'a ivit din faptul că Darabont a făcut propunere ca până la restabilirea echilibrului bugetar să se suprima lefurile funcționarilor. Din cauza aceasta dl Ștefan Bordaș junior, văzându-și periclitată existența, ar fi pornit compania de ponegrire contra lui Darabont. În 16 Iunie 1931 comitetul comunității a anulat excluderea lui Darabont făcută de adunarea locală. Darabont acuză pe secretarul Bordaș Ștefan că în 22 Iulie 1931 s'a dus la Budapesta, de unde a venit acasă cu Dr. Gill americanul și cu Baranyai Mihai din Kiskörös, cari au făcut cercetare ascunsă în 29 Iulie 1931. Comitetul uniunii ar fi hotărât ca adunarea generală să se țină în 16 Sept. dar Bordaș și soții mergând la o tipografie streină au tipărit un exemplar apocrif al foil oficiale baptiste maghiare, convocând adunarea generală pe ziua de 12 August, dar ilegal, căci dl Gill a prezidat, iar acesta e cetățean american. Ca secretar a funcționat Baranyai, cetățean maghiar, deci în sensul art. 2, alineatul 2 și art. 12 din statute, precum și art. 7, 10 și 12 din legea cultelor, aceștia n'au avut drept de participare la ședință.

În ședința din 12 August 1931 Darabont a venit și a vociferat că este ilegală, la ceeace streinii Gill și Kristof au declarat că ei țin o simplă cosfătură frățescă. Totuși a fost congres tainic, în care au ales pe Lakatos ca președinte. Darabont zice că nu a deferit pe streinii autorităților, crezând că cearta se aplanează și nu ajunge în public.

Incheere.

Lupta ce o ducem prin broșuri împotriva sectarilor bapțiști este socotită de mulți ca binefăcătoare pentru biserică. Sunt însă oameni cari se poartă cu indiferență către cauza sfântă a unității neamului.

Mulți nu știu că bapțișmul este un flagel, ce se tot lățește. Bapțișmul a pătruns bine și în vechiul regat. În București are organizație puternică, o școală teologică, un internat de fete. În județul Ilfov infecția a pătruns în câteva comune.

În județul Dolj a pătruns mai ales în comuna Ghindeni, așa că directorul ministerial Craiova, cu adresa Nr. 3555 din 1931 se alarmează și cere episcopiei de Râmnic să ia măsurile de combatere.

În județele Dorohoiu și Iași se lățește bapțiștii. Dovadă parohiile Păltiniș și Rădăuți. În Bucovina prin Frătăuți și Mihoveni pecinginea crește. În Basarabia pacostea e grozavă și nu mai vorbim de județele din Ardeal, unde bapțișmul se lățește mai ales acolo unde înainte de răboiu nu erau bapțiști.

Se zice și se crede că în județul Arad ar fi mai mulți bapțiști. Numericește poate fi adevărat, dar este iarăși prea adevărat, că plaga nu se mai răspândește aici decât prin urmașii bapțiștilor. Un tată bapțist are un fiu bapțist etc. Puhoiul trecerilor la bapțiști s'a oprit și dacă politicianismul nu ar admite primarii bapțiști, și mai mult s'ar putea potoli primejdia.

În alte județe acum se fac treceri, în România Mare. Acum, căci toleranța este excesivă. Se tolerează să existe o uniune bapțistă ilegală, se admite insultarea clerului, s'a îngăduit ca orice fel de reprezentanți ai bapțișmului să țină congrese peste congrese, ca primarii bapțiști să nu participe la serviciul divin din biserica ortodoxă la serbările naționale.

Tribunalul Arad, cu sentința Nr. Pa. 1435 din 1924 a pedepsit cu 800 lei amendă pe predicatorul Ioan Popoviciu din Petriș, pentru că a trecut ilegal la bapțișmul pe minora Florița Dobriță, dar câte cazuri au rămas în alte locuri nepedepsite. Câte insulte ne-au adus bapțiștii și ei au rămas nepedepsiți.

Noi slujitorii Altarelor cu amărăciune privim cum se admit la predicare oameni fără nici o pregătire. Nu se admite ca cineva să zică: „nu acela, ci eu sunt primar“, dar se admite să se insulte preoțimea, care prin munca ei de fiecare zi cimentează prestigiul autorității în stat.

Noi vom lupta înainte chiar dacă am fi acuzați de intoleranță. Căci toleranța excesivă a admis ca în Elveția zările comuniste să atace biserica, iar apoi la Geneva și Lausanne s'au ivit roadele toleranței. În Spania încă s'au văzut semnele lașității, iar nu numai toleranței. Noi vom lupta din răsuputeri ca să mucim în înțelegere cu armata, cu școala și alte instituții, cari colaborează la cimentarea și păstrarea unității naționale.

Ne gândim serios la primejdia comună spiritului creștin, la ateism și indiferentism. Așteptăm deci dela factorii statului să ne dea mână de sprijin, ca să nu să mai lățească acea cangrenă bapțistă, care în Rusia înainte de revoluție secerase peste zece milioane adepți.

Scriem acestea cu conștiința luptătorului sigur de isbând.

Vom birui, pentru că luptăm cu nădejdea Apocalipsului: „Celui ce biruiește îi voi da să șeară cu mine în scaunul meu, precum și eu am biruit și am șezut cu Tatăl meu în scaunul lui“ (Apoc. 3 v. 21). Vom birui, căci așa sunt informat că onoratul Minister a recunoscut dreptatea că religia la bapțiști nu poate fi predată de oameni fără nici o clasă primară,

Iar comunitățile baptiste din Orade, Lugoj și Oravița sunt considerate ilegal constituite.

Suntem siguri că Onoratul Minister al Cultelor nu va mai sta de vorbă cu oameni dubioși, ca reprezentanții baptiștilor. Onor. Minister poate vedea, din cele cuprinse în broșură, dihonnia baptistă, vulcanul baptist.

Noi mai știm că baptiștii Avram și Alexandru Imbroane din Arad au făcut denunț penal contra secretarul general Ion Ungureanu (vezi dosarul Nr. 265/932 la parchetul Arad) pentru fals, excrocherie etc.

Redactorul Ionescu cere, ca fost redactor baptist, o despăgubire de treisute mii lei dela baptiști și aceasta tot prin proces!

Decl nădăjdulm siguri de isbândă.

Arad, 20 Nov. 1932.

† *Dr Grigorie Gh. Comșa*
Episcopul Aradului.

Maica Precistă, Impărăteasa Educațiunei.

Dela Malca Domnului, cea pururea fericită și prea nevinovată, nu ne-a rămas nici o carte despre felul cum trebuiesc crescute tinerele mlădițe creștinești, și cu toate acestea Dânsa este cea mai înțeleaptă, cea mai bună și cea mai gingașă crescătoare de oameni. Intreaga ei ființă, până la sfânta adormire, prin toate cuvintele și faptele a rămas pentru toate timpurile un model de viață curată și fericită.

Zadarnic am pretinde dela flori, ca dânselle se înverzească și se înflorească dacă nu ar fi soarele, strălucind pe cer în toate zilele. Lumina și căldura soarelui sunt tăcute și atât de tăcute încât de multe ori uităm să ne gândim la binefacerile lor.

Sunt extrem de frumoase toate programele de educație, dar educație fără lumina și căldura unui soare moral nu se poate face, fiindcă greutățile unei bune creșteri sunt egale și din partea cui o dă și din partea cui o primește.

Acest soare moral, care dă putere de conducere crescătorului de copii și putere de ascultare copiilor, este chiar Maica Precistă.

Să o urmărim pe aceste Maică Sfântă numai în principalele momente ale vieții Sale, ca să ne dăm seama ce comori nesecate de înțelepciune, de bunătate, de iubire, de răbdare și de milă să ascundeau în inima ei.

„Și a zis Maria îngerului: Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău“.

Cuvintele sunt modeste, ca și lumina soarelui, și puține, dar ce bogat este conținutul lor.

Iată roaba Domnului, înseamnă că în sufletul Mariei nu a putut pătrunde nici cea mai mică înti-

năciune din lumea aceasta, fiindcă dânsul a fost curat ca un crin.

„Fie mie după cuvântul tău“, ne descopere o inimă pe care nu o putea încătușa în lanțurile ei subțiri, dar tari, nici o plăcere lumească, fiindcă Dânsa simția cea mai mare plăcere în supunerea ei către Domnul.

Numai o astfel de mamă a putut da lumii pe Mântuitorul curat la inimă, puternic în fapte, milos și iubitor, milos și iertător fără hotare.

Așa că numai acele mame vor putea da și neamului nostru bărbați și femei de seamă, cari cu lacrimi fierbinți în ochi și cu inima arzândă de dorul supușeniei lui Dumnezeu se vor adăpa din curățenia de crin a vieții Maicei Domnului. Iată prima condiție pentru a putea crește din copiii noștri mici mântuitori ai lumii, în orice condiție materială sau sufletească ar trăi.

Peștera dela Vifleem, cu ieslea în care s'a născut Hristos Domnul, era tot ce se poate închipui mai sărac și mai neînsemnat și totuși sentimentul de mamă curată și iubitoare a saltat-o la rangul unui monument de cultură, care nu va peri niciodată. Nici steaua strălucitoare, care schimbăse fața cerului, nici cântecul îngerilor, nici mirarea păstorilor, nu au putut-o clăti pe Maica Sfântă dela ieslea-leagăn.

Ce exemplu frumos pentru mame, pe cari nu este iertat să le atragă dela leagănele copiilor lor, unde trebuie să îndeplinească o sfântă datorie de păzire a trupurilor și a sufletelor copilărești, nici o plăcere lingușitoare a acestei lumi. Numai mamele, cari stau ca o sentinelă neadormită lângă copilașii lor, pot să facă creșterea bună pe care o cere lumea de azi.

Inima de mamă a Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu a știut și a simțit unde se afla pruncul ei sfânt, când acesta la vârsta de 12 ani a intrat în biserică, nu neștiința unde se afla, ci dorul de mamă, care o urmărea la tot pasul, a făcut-o să se întoarcă înapoi, fiindcă fecioara, care își petrecuse toate zilele lângă biserică, nu putea da lumii alt fiu decât pe acel fiu sfânt carele spunea, că pururea i-se cade să fie în biserică.

Fiecare mamă trebuie să fie iubitoare de biserică cum a fost Născătoarea de Dumnezeu, ca să poată să nască copii iubitori de biserică și să aibă pururea inima liniștită, că copiii lor petrec în locașul sfânt, care îi apără, îi întărește, și îi ferește.

Și acum de încheiere mai un singur moment. Când necredincioșii îi pironneau pe cruce pe fiul ei iubit și sfânt, Maica sfântă este copleșită de cea mai adâncă durere, dar în sufletul ei nici pe un moment nu apune soarele credinței puternice, că după chinurt va veni mărta Inviere, fiindcă sufletul ei, legat așa de puternic cu cerul, nu se putea înșela, ori câte nedreptăți și cruzimi ar fi fost pe pământ.

Mamele credincioase cu adevărat, credincioase

întotdeauna, pot spera în învierea fiilor și a ficelor în orice nenorocire i-ar goni lumea.

Incheiu cu dorința că biserica noastră nu va întârzia mult să dele mamelor române sfânta Scriptură adnotată și explicată pentru mame.

Lumina pentru mame trebuie în primul rând scoasă de sus obroc, fiindcă dacă mama din antichitate a spus fiului său: „Dacă ți scurtă sabia, lungeste-o cu'n pas”, mama română și creștină de azi va trebui să spună: Fiul meu, dacă ți sufletul slab, eu, cu iubirea mea de mamă, am să ți-l întăresc.

*Elena Dr. Cloroianu
protopopeasă*

Predică.¹⁾

„Lăsați pruncii să vină
la mine...” Luca 18, 16.

Iubiții mei ascultători!

Ați văzut vreodată un copil bolnav? În pat, cu obrăjorii supși, cu buzele fripte, cu ochii obosiți, dar căutând vecinic după mamă. O! câtă durere sălășluiește în inima mamei, ce stă în preajma lui, pe care o traduce cu câteva cuvinte numai: copilul mamei, puiul meu!

Inima mamei se sfâșie de durere și dacă ar fi o cale, care să ducă la izvorul tămăduirii, de bună seamă și-ar lua copilul în brațe și ar pleca, și s'ar duce zile și nopți dearândul, înfruntând oboseli, uitând de somn și de odihnă, și neșinând samă, că o doboară foamea și setea.

Căci care părinte, iubii mei, nu s'ar jertfi pentru sănătatea și viața copilului său? Care mamă ar sta nepăsătoare, când ar vedea cu ochii săi proprii, cum boala roade la rădăcina vieții odorului său scump? Cuvintele, copilul mamei și puiul meu, sunt strigătul tragic al unui suflet desnădăjduit, sunt lava unui vulcan al durerii în erupție, sunt expresiunea cea mai potrivită a lacrimilor, ce nu le mai încape o inimă rănită crunt, și cari nu se liniștesc, până nu se produce vindecarea, ori până le strivește catastrofa.

Ei bine, iubii mei, icoana zugrăvită până aici ne face pare-că să ne gândim ceva mai adânc asupra rostului vieții copiilor noștri. Mai ales că noi în viața lor mai întâlnim și altă boală. O boală mai grea decât cea trupească. Cu urmări mai primejdioasă. Căci poate produce nefericire în viața aceasta, și moarte prin osândă sufletului pentru vecinicie. Este boala sufletului. Este boala care încă pânzește la viața copiilor din cea mai fragedă vrâstă și cere intrare în camera inimii fiecăruia.

¹⁾ Rostită la Hălmagiu, cu ocaziunea Congr. „Asociației clerului A. Șaguna”, secția Arad.

V'ați gândit vre-odată mai cu temei asupra ei? Și nu v'ați cutremurat nici-odată la gândul — oh, câtă răspundere aveți în fața lui Dumnezeu și a oamenilor pentru aceasta — că prin lipsă de creștere cucernică și îngrijire cuviincioasă, înșivă contribuți, înși-vă săpați la groapa care se deschide pentru a înghiți, ceea ce părinți trebuie să aveți mai scump și Patria mai sănătos? Cuvintele Mântuitorului Hristos: lăsați prunci să vină la mine..., ce alta înseamnă decât: apropiați de Hristos odraslele voastre, inimile lor, înclinările lor, cugetele lor, mintea lor, purtarea lor și întreagă viața lor. Pentruca să le poată spune și lor cândva Mântuitorul: fiilor, voi în toată vremea ați fost cu mine și toate ale mele ale voastre sunt!

Priviți în jurul vostru, aruncați-vă ochii în cărțile, cari se vând la toate răspântiile și de cari e plină o lume, răsfoiți gazetele, ascultați șoaptele, cari pătrund până la urechile voastre, și judecați, câtă otravă se samănă în zilele noastre, pentru a ucide credința și morala în sufletele tinere! Cumpăniți înși-vă serios și vedeți, că isprava celor fără de Dzeu este îndreptată ca o săgeată veninoasă și cătră inima de părinte. Și vai vouă!, dacă nu veți lua musuri din vreme, spre a împiedeca lucrarea lui Anticrist, care astăzi stăpânește în Rusia prin teroare și sânge!

Am încercat o nespasă durere sufletească, când, nu de mult, citisem, că tineri studenți au organizat Sovietul în Cernăuții mândrei Bucovine. Și nu trebuie să încercăm o îndreptățită revoltă, când vedem că sub oblăduirea legilor, în timpul serviciilor divine, Dumineci și sărbători, cinematografele dau reprezentațiuni, și încă cele mai ieftine, pentru a atrage lumea dela biserici, îndeosebi tineretul? Ar fi orb cineva, care nu și-ar da samă, că societățile de sport pentru aceea strâng în Dumineci și Sărbători tineretul pentru antrenamente, tocmai când ar fi cel mai potrivit timp să asculte sfintele slujbe, ca să-i deparțe de ce e sfânt și să-i înfrățească cu brutalul. Dar să mergem și mai departe, nu vă bate oare-cum ceva nenatural la ochi, că și petrecerile — serate, ceaiuri dansante, cocerte — se aranjază tot spre Dumineci și Sărbători, cea-ce este în paguba credinței, căci cei obosiți peste noapte, de bună samă nu mai merg și la sf. biserică? — Par'că o mână de tot dibace — poate mâna lui Anticrist — lucră pe ascuns și contra lui Dzeu și a bisericii, dar și contra omului și a sufletului său.

Și dacă este așa, întrebați-vă astăzi și voi, iubii mei, împreună cu mine: Care este cetățuia, care este fortăreața, care să apere sufletul copilului vostru? Unde-i scăparea? Avea-veți nădejde ca să puteți păstra sufletul copilului vostru, curat și ferit de boala care a năvălit ca un potop spre a-l distruge? Aveți voi nădejdea creștină?

Cetățuia? Fortăreața? Este Biserica lui Hristos, sfânta noastră maică biserică, care dela întemeierea

ei luptă cu acest fel de greutate. Ați găsit-o? De mult. Faceți însă să o găsiți, dar să o găsiți cu adevărat și copiii voștri! Adunați-vă la sânul ei. Strângeți-vă rândurile și vă grupați în societățile pe cari le-a înființat și le conduce spre binele vostru și a copiilor voștri. Dați întregul vostru concurs Societății sf. Gheorghe prin copiii voștri.

Scăparea?... Cine o îmbrățișează mai cu osebire, decât învățătura, ce trebuie să o primească în casa părintească. Grija părinților, pentru ori-ce mișcare și lucrare a copilului. Supravegherea părintească. Voi mame și voi Tătâni, îngerul ocrotitor al copiilor voștri, când roștiți cuvântul: copilul mami, puilul meu, gândiți-vă deodată și la trupul copilului vostru. Nevoiți-vă a sădi credința cea adevărată în sufletul plâpând, a o crește, a o supraveghea mai târziu mână în mână cu biserica și a o face să rodească. Căci necredința se asemănă cu un uragan puternic, care se însoțește cu păcatul, întocmai ca viforul cu grindină, spre a strivi tot ce-i stă în cale. Pe unde se abate nimicește, săcătuiește, pustiește, și lasă gol și tânguie în inimi și societate. Numai inima copiilor este dela fire împotrivoare, căci sufletul copilului trăește prin credință. Copilul crede ori-ce. Cu credința rezidește palatele din basme, trăește minunile din povești, zboară cu fantazia peste cele mai minunate lucruri. Și se hrănește sufletește, trăește și crește potrivit puterilor sale, tot prin credință.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos îi voește pururea în apropierea lui. Ba, ce e mai mult, o lume întregă o vrea așa de bogată și rezistentă în credință ca pe copii, căci de aceea zice: „ori-cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu, ca pruncul, nu va intra într'ansa“ (Marcu 10, 15).

Nădejde? O aveți?... Răspundeți tare și fără șovăire: o avem! O avem tare și puternică. Și vrem să o păstrăm tot așa și în sufletul curat al copilului nostru! Căci nădejdea azi nu este numai o virtute. Este și o doctrină de viață și de conduită creștină. A avea nădejde, înșamnă a ști să trăiești, a ști să-ți împărțești astfel viața, ca să fii pregătit la ori și ce. Este a ști să trăiești cu Iisus, care te mângăie și te ajută și a vrea să trăiești cu el. Este a te ști ajuta și de maica Domnului. Și de toți Sfinții, cari prin credință în Iisus a biruit împărății, au lucrat dreptate, au dobândit făgăduințele... (Evrei 11, 33).

Voi ați moștenit această nădejde tare, dela moșii și părinții voștri. Biserica v'a ajutat să o păstrați încă în bune condiții. Cuminența voastră vă ține legați de ea. Dar nu e de ajuns numai cu atâta. Vărsați-o și voi toată și cu toată grija în sufletele copiilor voștri și le-o dați merinde de viață. Ca să poată spune și ei cu poetul, de câte-ori ar ajunge la încercări grele: „în valul ce ne bântue, ridică-ne, ne mântue“. Știut fiind, că doctrina nădejzii de mai bine este azi singurul stâlp de mângăiere pentru marea mulțime a

suferinzilor și a celor împovărați, în zilele grele ce le trăim. Și că nădejdea prin Hristos este singura ce se realizează și singura ce „nu rușinează“. (Rom. 5. 5).

Iubiții mei ascultători! Un împărat păgân în luptele cu dușmanii a fost prins și băgat în temniță. A fost judecat să i-se scoată ochii și să fie pus în stradă. Când i s'a adus la cunoștință sentința, a strigat: „dacă îmi luați vederile să îmi luați și viața“. Și la cerere a fost decapitat. Oh! cât se asemănă aceasta trista poveste cu cea-ce eu doresc să știți și să simțiți! Că adecă, în viața voastră, copiii sunt ce aveți mai scump, sunt ochii vieții voastre, prin cari transmiteți fericirea luminii generațiilor viitoare. Fără ei de bună samă nu ați vrea nici viața, căci nu ar mai plăti nimic, ca și pentru acel împărat.

Vreți ochii voștri, ochii vieții voastre, copii, să vă fie sănătoși și curați? Dați-le de călăuză lumina lui Hristos, care luminează tuturor. Creșteți-i în frica de Dzeu, în Duhul Evangheliei, în dragostea de biserică, în respectul de preoți și de cele sfinte. Feriți-i de societățile rele. Îngrijiți-vă de lectura lor. Controlați pretențiile lor. Și faceți îngrijirea dragostei voastre să-i păzască de tot răul. Numai în felul acesta veți ajunge ca bătrânețele voastre să fie respectate, nepuțințele voastre ajutate și lucrările voastre binecuvântate. Și veți avea mângăierea sufletească că v'ați făcut datoria și ați făcut în deajuns și poruncii Mântuitorului Hristos, carele a zis: „Lăsați pruncii să vină la mine și nu-i opriți pe ei, că a unora ca acestora este împărăția lui Dzeu“. Amin.

Preot. *Grigorie Vermeșan*

Sărbătorirea unui preot.

O sărbătoare rară, nu prea obicinuită pe satele noastre, a avut loc în comuna Bărăteaz, protopopiatul Vinga, în ziua de 30 Sept. a. c. În această zi, credincioșii acestei comune bisericesti au ținut sărbătura de despărțire de părintele lor sufletec, Nicolae Crișmariu, trecut la penziune, care în restimp de 36 ani a păstorit această comună cu tact și înțelepciune și cu cele mai frumoase rezultate pe toate terenele.

E semn învederat acesta, că poporul nostru nutrește în sine sentimentul grațitudinii față de conducătorii săi binefăcători.

Actul sărbării câștigă mult în importanță, dacă considerăm că s'a săvârșit în zi de lucru, când credincioșii erau ocupați cu culesul porumbului; dar cu toate acestea a reușit peste așteptare.

La orele 8¹/₂ a. m., sunetul clopotului a chemat credincioșii la sf. biserică. La acest glas de chemare, sf. lăcaș s'a umplut de public, întocmai ca la zile de praznice mari.

Înainte de ora 9 sosește și P. C. Părintele pro-

topop Tr. S. Seculin cu C. Preoți, membri ai Cercului religios: P. Tismonariu din Hodnii, Pavel Jurma din Sânt-Andrei, Nicolae Vulpe din Jadani și Aurel Cimponer din Mănăștur, cari în sobor au săvârșit sf. liturgie și rugăciunea de mulțămită, împreună cu preotul sărbătorit. Corul tinerimei din loc, condus de inv. Isaia Plapșa, a cântat rezponzaliile cu multă precizie.

La cântarea pricesnei preoții celebranți apar pe solium, unde pâr. Nicolae Crișmariu, vădit emoționat, și-a rostit predica de adio, care a stors lacrimi din ochii ascultătorilor. Afară de poporul din parohie au fost prezenți mulți streini, în frunte cu d. primpretor al plasei, Dr. P. Manta, d. veterinar I. Bogdan, d. notar Sabin Oprîșa, d. senator Dr. O. Crișmariu ș. a. precum și reprezentanții corporațiilor bis. și comunale.

Cu învoirea pâr. sărbătorit, urmează și predica mai la vale.

Luând acum cuvântul pâr. protopop, cu vervă oratorică apreciază meritele pâr. Nic. Crișmariu, exprimându-i mulțămită, pentru păstoriarea împlinită cu zel apostolic, după care instituie de administrator parohial pe pâr. Aurel Cimponeriu.

La finea serviciului divin a urmat colaudarea lucrărilor de renovare a sf. biserici, efectuate în anu, trecut.

Urmează acum cel mai emoționant act al zilei, petrecut în școală, unde elevii s'au adunat, așteptând pe părintele lor catihet, spre a-și lua dela dânsul rămas bun. Ajuns acesta în mijlocul lor, eleva Elvira Beldea îi iasă înainte cu un frumos buchet de flori în mână, pe care, după o frumoasă și emoționantă alocație, îl predă în mâna părintelui sărbătorit.

La primirea buchetului pâr., sărutând fetița, începe să vorbească, mulțămind elevilor pentru această frumoasă manifestație de iubire. Iar când rostia cuvintele: „Și eu v'am iubit și vă iubesc pe voi“ cu toții au erupt în plâns. În fine, sărutând cu toții mâna bunului lor părinte sufletesc, elevii s'au îndepărtat spre casele lor, ducând cu ei în suflet cea mai duiosă amintire.

După ora 1 a urmat banchetul, la care au participat circa 80 de persoane. Sub decursul mesei corul a delectat oaspeții cu mai multe cântece naționale. S'au rostit multe toast, între cari, cele mai multe, preamăriau meritele sărbătoritului, îndeosebi tuturor le răspunde emoționat sărbătoritul părinte.

De rămas bun, seara, corul tinerimei, sub conducerea d. inv. Isaia Plapșa și călăuzit de d. notar com. T. Oprîșa, au dat neuitatului lor părinte o serenadă, încheind cu vorbirile de rămas bun, prin rostul d. notar și al dl. învățător, la cari sărbătoritul a răspuns emoționat și cu multă dragoste.

Iată o zi istorică în viața unei parohii, care va avea menirea să fie înregistrată în cronica parohiei și să servească ca exemplu demn de urmat generațiilor viitoare, de aici și din alte parohii.

*

Ne asociem și noi tot, cu respectul și dragostea, la sărbătorirea părintelui Nicolae Crișmariu, care a fost unul dintre cei mai vrednici preoți ai eparhiei noastre.

Sfinția Sa a fost un lung șir de ani asesor consistorial, aducând servicii bune eparhiei noastre, iar ca autor de manuale pt. studiul religiei, părintele Crișmariu ocupă un loc de frunte, căci manualele sale sunt folosite cu plăcere în cele mai multe școli din Ardeal. Părintele Crișmariu a fost răsplătit de decedatul episcop I. I. Papp cu brâu roșu.

Să trăești încă mulți ani cu bine, părinte Crișmariu!

Redacția.

Predică

La sărbătoarea Sfântului Nicolae (6 XII 1932).

„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri“ (Mat. 5 18).

Iubiți Ascultători,

Două sunt motivele, pentru cari Sf. Maică Biserică a așezat sărbătorile sfinților: întâiu ca să ne dea ocaziune a-i onora după cuviință pentru măritele lor fapte; iar în rândul al doilea, să luăm dela ei pildă de viață sfântă, plină de credință și iubire creștină, pentru a ne face lor vrednici următori, învrednicindu-ne de ajungerea fericirii lor întru Domnul. Pentru că faptele sfinților sunt pentru noi lumina, care ne luminează calea vieții, despre care Mântuitorul a zis Apostolilor săi: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri“ (Mat. 5. 18).

Un astfel de sfânt a fost Marele Ierarh Nicolae, episcopul dela Mira-Lichiei, pe care Sf. Maică Biserică îl serbează astăzi: ca pe un făcător de minuni, îndreptător de credință, chip de blândețe, învățător al înfrânării și mai presus de toate milostiv cătră cei săraci. (Trop. zilei).

El a trăit pe timpul împăraților Dioclețian și Maximian, pe la finea veacului al treilea, când împărații aceștia tirani au pornit în contra creștinilor o perzecuție mai grea decât toate, cari au fost până atunci, fiind lătită asupra împărăției întregi. Pentru credința sa înfocată, nici Sf. Nicolae n'a fost cruțat, ci, în fruntea poporului, a fost luat și aruncat în

temniță; dar și aici nu a încetat de a învăța și mângăia poporul. Și numai sub împăratul Constantin cel Mare a fost eliberat, când acesta a dat libertate cultului creștinesc, când Sf. Nicolae își reîncepe lucrarea sa mântuitoare în mijlocul poporului.

La anul 325, când s'a ținut primul sinod ecumenic, la Niceia, în care s'a condamnat învățătura rătăcită a lui Arie, și el era de față între cei 318 episcopi.

După aceasta și-a continuat cu succes activitatea în mijlocul poporului, întărindu-l în credință și săvârșind faptele milosteniei între păstorii săi, întinzând ajutorul său și noaptea ca să nu fie observat, celor amenințați de mizerie cu perire.

Sf. Ierarh Nicolae a murit la adânci bătrânețe, iar Sf. Biserică, pentru măritele lui fapte, îl onorează ca pe un sfânt și mare Ierarh, făcător de minuni.

Iubiți Ascultători!

Din viața sf. Nicolae ne impresionează în deosebi 2 soiuri de fapte: tăria credinței și milostenia către cei săraci. Pentru că el pentru credință a fost târât în temniță de către persecutorii lui Dioclețian, iar milosteniile sale în mijlocul poporului au ajuns proverbiale.

Și ce credeți? dacă am face o asemănare între noi și Sf. Ierarh Nicolae, ce am putea constata? Fără îndoială, putem constata numai slăbirea credinței noastre și împetrirea inimii față de cei săraci și lipsiți.

În privința credinței, mai întâi constatăm cu durere, că credincioșii noștri nu cercetează casa lui Dumnezeu, în Dumineci și sărbători, în număr corespunzător ceea ce constituie cel dintâu criteri al credinței creștinești. Să nescotește prima poruncă bisericească, care ne obligă: „A ne ruga lui Dumnezeu și a asculta dumnezeiasca slujbă în toată Dumineca și sărbătoarea“. Mă gândesc, Creștini Iubiți, la creștinii din primele veacuri creștinești, cum păgânii îl împedecau a se ruga și atunci ei mergeau la mormintele martirilor ca să se roage. Creștinii de azi înă sunt liberi și totuși nu-și fac această datorință, cum s'ar cuveni. Îndesebi tinerimea noastră e renitentă. Ce e în comuna noastră, știm și vedem. Dar așa e și în celelalte comune creștinești. Căci ce aflăm? În timpul din urmă, mai ales pentru tinerime, s'au introdus vecerniile în Dumineci și sărbători. Dar tinerimea nici pentru o oră nu-și suspendează jocul. Sunt comune în cari jocul tinerimei se face imediat lângă biserică. Și ce au-

zim? Preoții se plâng că ei celebrează vecernia și în decursul ei tinerimea joacă fără vr'o remușcare, că săvârșește păcat împotriva lui Dumnezeu.

Ce să zicem apoi de faptele milei creștinești. Și în aceasta privință stăm tot așa de rău.

Un creștin din o comună săracă, care adună daruri pentru zidirea bisericii, îmi spunea despre o comună cu oameni în bună stare, că în ea n'a colectat mai nimic, fiindcă oameni, de cei cu grânare pline, îl respingeau cu cuvintele: „Celor ce le trebuie biserică, să-și zidească din banii lor“.

Iar un preot de ai noștri dintr'o comună mestecată cu nemți, îmi eneră, că într'o zi de sărbătoare, vara, după amiază, femeii germane ședeau de vorbă în stradă și 2 copii de moși, ca de 8 ani, cu pălăria în mână, le cereau să-i miluiască cu ceva de mâncare, dar ele i-au alungat. Venind ei apoi la casa preotului, acesta le-a dat bucate și i-a mângăiat. Iată, cum creștinii de astăzi își îndeplinesc datorințele milei creștinești. Ce departe stăm noi cu faptele credinței și iubirii creștinești de Sf. Ierarh Nicolae și de creștinii primitivi!

Iubiți Creștini! Mântuitorul Hristos, când femeia hananiană i-a cerut sa-i vindece fiica, pentru că ea era păgână, a încercat-o cu cuvintele: „Nu este bine a lua pâinea fiilor și a-o arunca cânilor“ și ea a răspuns: „Adevărat Doamne, că și câinii mănâncă din sfărîmăturile ce cad din masa domnului lor“. Iar Isus i-a zis ei: „O, femeie, mare este credința ta, fie ție precum voești“. Și s'a tămăduit fiica ei (Mat. XV. v. 24—28). Deci, Mântuitorul, când i-se cerea să facă bine, nu căuta la față, nici la neam și lege. Și când niște femei și-au adus pruncii la Iisus ca să-i binecuvinte, iar Apostolii le-au oprit, El a zis Apostolilor: „Lăsați pruncii să vină la mine, că unora ca acestora este împărăția cerurilor“. (Mat. XIX. 14). Ca Iisus au făcut toți sfinții și lor se cade să le urmeze toți creștinii.

Deci, faptă necreștinească a fost aceea, că niște creștini auți nu au miluit pe un frate al lor întru Hristos la zidirea bisericii. Și condamnabilă era fapta femeilor germane, că nu au miluit în zi de sărbătoare pe 2 copii flămânzi, fie că nu erau de neamul lor.

Iubiți Credincioși! Ziua de azi e destinată să ne transpunem cu sufletul la creștinii cei de demult, cari au trăit, neasămănat, mai grele timpuri ca creștinii de acum. Ca sf. Nicolae, pentru credință toți sfinții au fost persecutați de păgâni și când li-s'a cerut și-au dat și viața pentru credință. Noi însă, afară de Ruși,

trăim timpuri libere, când pentru credință nu ni se cer jertfele sfinților mucenici. Ni să cere numai, să împlinim poruncile legii.

Deci învățătura zilei de azi este: să umblăm pe calea arătată de sf. Ierarh Nicolae. Să săvârșim faptele prin cari dovedim credința și iubirea creștinească.

De încheiere vă rog iubiților: Veniți să mulțămim Domnului Dumnezeu nostru pentru că ne-a dăruit pe sfinții săi înainte mergători, cari cu faptele lor ni-au arătat calea cea mântuitoare de suflet; laudat și proslăvit în veci să fie numele Lui. Amin.

Pavel Ardelean
paroh

INFORMAȚIUNI.

Incasarea dărilor eparhiale. *Este cunoscut că în urma reducerilor bugetare de stat, eparhia are de plătit din bugetul propriu mai mulți funcționari, cheltuieli materiale diferite și are să acopere o mulțime de alte necesități financiare.*

Invităm deci factorii cu cădere să binevoiască a accelera incasarea dărilor eparhiale.
Consiliul eparhial.

Alegeri pentru Congresul Mitropolitan. În conformitate cu dispozițiile Consiliului nostru Mitropolitan, alegerile pentru Congresul Mitropolitan, în Eparhia Aradului — pe un nou ciclu 1932—1938, se vor face la datele următoare: alegerile pentru deputații din cler se vor efectua în toată Eparhia conform indicațiilor trimise oficiilor parohiale prin circularul Nr. 6655 | 1932, Joi în 8 Dec. a. c.

Iar alegerile deputaților mireni se vor face Duminică în 11 Dec. a. c., în ședințele adunărilor parohiale extraordinare, convocate spre acest scop înainte cu 8 zile, adică Duminică în 4 Dec. a. c. În parohiile vacante aceste alegeri se vor efectua Duminică în 18 Dec. a. c.

Scrutiniul proceselor verbale se va face în ziua de 20 Dec. a. c. de comisarii eparhiali, în localitățile arătate în circularul de mai sus.

Săteni de laudă. — După cum cetim în ziarul „Universul” dela 16 Sept. a. c., sătenii din Stănești, Bacău, au făcut cerere primarului comunei, prin care roagă să se desființeze căreluma, una singură, care se afla în satul lor, fiindcă ei urăsc rachiul.

Halal de săteni! Știrea aceasta trebuie dată în toate foile bisericești, iar preoții s'o citească în auzul tuturor sătenilor din toate satele.

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6292/932, pentru îndeplinirea parohiei **Vărfurile (Ciuciu)**, protopopiatul Gurahonț, devenită vacantă prin mutarea preotului Ioan Lorinț la Mănerău, se publică concurs cu termen de de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt cele din coala B.

1. Birul parohial legal.
2. Stolele legale.
3. Casă parohială cu grădină (fosta școală profesională).
4. Intregirea dela stat, pentru care parohia nu garantează.

Parohia e de clasa III-a (a treia).

Parohul ales va predica regulat, va catehiza elevii dela școlăle primare și va suporta impozitele după beneficiul său.

Cel ce doresc a compete la aceasta parohie, vor înainta recursele adresate Consiliului parohial din Vărfurile (Ciuciu), la oficiul protopopesc din Gurahonț, în termenul concursului, și pe lângă observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în oratoric și rituale.

Cel din altă Eparhie, vor produce act, că au binecuvântarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop eparhial spre a putea recurge.

Consiliul parohial.

în înțelegere cu: **Constantin Lazar**,
protopop în Gurahonț.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei extrabugetare de clasa treia **Lunga (Constanța)**, publicăm concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în „Biserica și Școala”.

Venitele:

1. Sesiunea parohială de 23 jughere.
2. Birul legal și stolele legale.
3. Locuință închiriază Consiliul parohial.

Alesul suportă dările după venitul său preoțesc și, pe lângă celelalte îndatoriri, va catehiza elevii școlăle primare.

Reflectanții la acest post, vor înainta cererea de concurs, ajustată reglementar, Oficiului Protopopesc B. Comloș în timp util, având — pe lângă încunoștințarea prealabilă a Protopopului — să se prezinte în Paraclisul local, spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratoric.

Reflectanții din altă Eparhie vor dovedi consenzul Prea Sfințitului Părinte Episcop al Aradului.

Consiliul parohial.

în înțelegere cu: **Dr. Ștefan Cloroianu**
protopopul B. Comloșului.

—□—

3—3